

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Fővárosi Ítéltábla Harkányi, Czövek és Deme Ügyvédi Iroda tagjaként eljáró dr. Harkányi Ágnes ügyvéd által képviselt felperes neve (felperes címe) felperesnek - dr. Magyar István ügyvéd által képviselt I.rendű alperes neve (I.rendű alperes címe) I. rendű, II.rendű alperes neve (II.rendű alperes címe) II. rendű és III.rendű alperes neve (III.rendű alperes címe) III. rendű alperesek ellen személyhez fűződő jog iránt indított perében a Fővárosi Bíróság 2008. június 30. napján kelt 26.P.22.783/2007/6. számú ítélete ellen a felperes részéről 7. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

részítéletet:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének a felperes tevékenységét „szörnyűnek”, illetőleg „alkalomszerű ötleteken alapulónak” minősítő alperesi kijelentések miatt előterjesztett keresetet elutasító rendelkezéseit helybenhagyja, egyebekben - a perköltségre is kiterjedően - hatályon kívül helyezi, és az elsőfokú bíróságot ebben a keretben a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasítja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az I-III. rendű alpereseknek mint együttes jogosultaknak - 15 napon belül - 12.000 (Tizenkettőezer) forint fellebbezési eljárási költséget, valamint az államnak - felhívására - 12.000 (Tizenkettőezer) forint fellebbezési eljárási illetéket.

Egyebekben a felperes, valamint együttesen az I-III. rendű alperesek fellebbezési eljárási költségét 12.000-12.000 (Tizenkettőezer-Tizenkettőezer) forintban állapítja meg azzal, hogy annak viseléséről az elsőfokú bíróság határoz.

Ez ellen a részítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

A felperes a ... szám alatti ... társasház közös képviselője, az alperesek a társasház tulajdonostársai. Az alperesek 2007. május 14-ei keltezéssel „Tisztelt tulajdonostársak!” megszólítással a felperes munkáját kifogásoló körlevelet jutattak el a tulajdonostársakhoz. A levél célja az volt, hogy a tulajdonosok írásbeli szavazatával, a tulajdonosok 10%-a kérelmére a közgyűlés vegye napirendre a reklámhálót engedélyező határozat hatályon kívül helyezését, a közös képviselő visszahívását és új közös képviselő választását, valamint a számvizsgáló bizottság visszahívását és új számvizsgáló bizottság választását. A levél a liftfelújítás kérdését tárgyalva azt az álláspontot fejtette ki, hogy a felújítási költségek a lakók megterhelése nélkül is kigazdálkodhatók. A reklámháló, ami a felperes tájékoztatása szerint a felújítási költségek 80%-os fedezetét adná, az érintett lakások befülledésével és azzal járna, hogy az éjszakai időszakban is világos lenne ezekben a lakásokban, emiatt a bogarak is odagyűlnének, azonkívül használhatatlanná válna a klíma, az állvány szerelése pedig egy hetes zajjal és kellemetlenséggel jár. A reklámháló felszerelésében a tulajdonosok fele érintett, és a felszerelés csak havi 2.200 forintos spórolást jelentene lakásonként. A levél szerint „ennél is szörnyűbb, hogy a felperes írásbeli szavazást írt ki úgy, hogy mások eldönthetik, hogy az egyes tulajdonosok magántulajdonú lakásait beárnyékolják, befüllesszék-e.”

A továbbiakban a körlevél a felperes hitelfelvétellel kapcsolatos „előző pénzszerzési ötletét” tárgyalja, azonban a III. rendű alperes által közgyűlési határozat érvénytelensége iránt indított perben az derült ki, hogy a felperes lépcsőházanként külön-külön kötött lakástakarék szerződést, és ha ezért az állam kifogást emel, az állami támogatást a tulajdonosoknak vissza kéne fizetniük. A levél szerint a felperest „pénzszerzési próbálkozásáért még dicséret is illethetné, ha egy ügyes csalást meg szabad dicsérni, ha nem inna előre a medve bőrére és a megfelelő felhatalmazás nélkül kötött, tehát semmis szerződés alapján jogtalanul felvett állami támogatást nem próbálná hitelfedezetként felhasználni”. A levélben az alperesek azt a végkövetkeztetést vonták le, hogy a liftfelújítás forrásai előteremthetők, „ha helyes mederbe tereljük az eddigi rendszertelen, alkalmoszerű ötleteken alapuló gazdálkodást”.

A felperes keresetével annak megállapítását kérte, hogy az alperesek a körlevélben írott azon valótlan kijelentéseikkel, hogy szörnyű az írásbeli szavazás kiírása a reklámhálóval kapcsolatban, hogy ügyes csalást valósított volna meg a felperes, amikor megfelelő felhatalmazás nélkül semmis szerződéseket kötött a hitelfelvétel körében, és hogy „alkalmoszerű ötleteken alapuló gazdálkodást folytatna”, - megsértették a felperes jóhírnévhez fűződő személyiségi jogát. A megállapításon túl az alpereseket személyenként 50.000 forint nem vagyoni kártérítésre is kérte kötelezni. Előadta, hogy kijelentéseikkel az alperesek őt együgyű, hozzá nem értő, közösségellenes személynek tüntették fel nagy nyilvánosság előtt, és működését morálisan tönkretették.

Az alperesek a kereset elutasítását kérték. Előadták, hogy a sérelmezett tényállítások nem valótlanok, és nem sértik a felperest, hanem józan kritikát fogalmaznak meg, a felperes működését már korábban is kifogásoló alperesi tulajdonostársak részéről. A reklámháló felhelyezésére a társasház az önkormányzattól kapott tájékoztatás alapján nem volt jogosult, a liftek felújításával kapcsolatban pedig utóbb kiderült, hogy a társasháznak nem volt lehetősége felvenni a hitelt, ez azonban nem az alperesek ténykedéséhez köthető. A körlevélben foglaltak kizárólag a felperes közös képviselői működésével kapcsolatos kritikai megszólalásokat tartalmaztak, ez a jogosultság a tulajdonostársakat megilleti.

Az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetet elutasította és kötelezte a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alpereseknek személyenként 21.000-21.000 forint összegű perköltséget, míg az államnak külön felhívásra 12.000 forint le nem rótt kereseti illetéket. Ítélete indoklásában az elsőfokú bíróság kifejtette, hogy a társasház olyan sajátos „jogi alakulat”, amely gazdasági ügyeit a közös képviselő útján intézi, ily módon a közös képviselő jelentős jogosítványokkal rendelkezik, tevékenysége tulajdonosi érdekekbe ütközhet. A társasházközösségen belül a közös képviselő egyfajta közszereplői státuszt tölt be, ennél fogva az őt a tulajdonosok részéről érő kritikát fokozottabban köteles tűrni, mint a társasház életében résztvevő más személyek, a tulajdonközösség életét érintő döntések tartalmukban, céljukban kritika tárgyává tehetők. A per tárgyát képező körlevélben az alperesek kifejezetten a felperes közös képviselői tevékenységével összefüggő észrevételeket tettek, jelentős anyagi eszközöket érintő kérdésekben foglaltak állást, az elsőfokú bíróság álláspontja szerint ezek az észrevételek sem stílusukban, sem tartalmukban nem voltak indokolatlanok, sem pedig sértők. Az elsőfokú bíróság a sérelmezett kijelentéseket alapvetően véleménynek tekintette, amelyek a véleménynyilvánítás alkotmányos szabadságának kereteit nem lépték túl, így azok a felperesre sértő tartalommal nem bírtak. Az alperesek jogi képviselője munkadíjából és az eljárási illetékből álló perköltséget a Pp. szabályai szerint pervesztessége miatt a felperes tartozik megfizetni.

Az ítélet ellen a felperes élt fellebbezéssel, annak megváltoztatását és a keresetnek helyt adó döntés hozatalát kérve. Előadta, hogy a véleménynyilvánítás alkotmányos jogának korlátja az emberi méltóság, a személyes és szakmai integritás és a személyhez fűződő jogok, így a jóhírnév védelme. Az alperesek a felperest a körlevélben tényyszerűen csalónak nevezték, ez köznapi és jogi értelemben is negatív megítélést jelent. Az „ügyes csalás”-nak nevezett felperesi intézkedést bírósági fórumok hagyták jóvá, tehát nem történt csalás a felperes tevékenységében. A felperes a reklámháló és a liftfelújítás körében is törvényesen járt el, még az engedélyezési eljárásokat is előzetes véleménynyilvánítási felhívás előzte meg a társasházon belül. Nem vitatta, hogy a közös képviselő kritizálható, a kritika azonban nem lehet eltúlzott, személyeskedő és nem sérthet emberi méltóságot. Álláspontja szerint a per tárgyává tett kijelentések teljes kontextusukban sértők.

Kifejtette, hogy a közös képviselő nem közszereplő, ezért nem köteles az átlagosnál fokozottabban tűrni a kritikai megjegyzéseket. Csalónak bárkit csak akkor lehet nevezni, hogy ha az jogi és köznapi értelemben megalapozott. Az alperesi körlevél véleményt és tényállításokat vegyesen tartalmaz, azonban a közlés egésze valótlan és hátrányosan befolyásolta a felperes megítélését.

A fellebbezés részben alapos.

A Ptk. 78. § (1) bekezdése szerint a személyhez fűződő jogok védelme kiterjed a jóhírnév védelmére is.

A (2) bekezdés alapján a jóhírnév sérelmét jelenti különösen, ha valaki más személyre vonatkozó, azt sértő, valótlan tényt állít, híresztel, vagy való tényt hamis színben tüntet fel.

A körlevél azon megfogalmazása, hogy „szörnyű” az írásbeli szavazás kiírása, illetve hogy a felperes közös képviselőként „alkalomszerű ötleteken alapuló gazdálkodást folytat”, a felperes közös képviselői tevékenységéről alkotott alperesi vélemények, melyek a vélemény-nyilvánítás alkotmányos kereteit sem tartalmukban, sem kifejezőmódjukban nem lépték túl, így személyhez fűződő jog, azon belül a jó hírnév sérelmére nem vezethetnek..

A körlevél azon részei, amely szerint a felperes „ügyes csalás”-t valósított meg, illetve „megfelelő felhatalmazás nélkül” járt el a hitelfelvétel kérdésében, olyan tényállítások, melyek szövegösszefüggésükben azáltal sértők, hogy a továbbiak szerint a felperes „jogosulatlanul felvett állami támogatást hitelfedezetként próbálna felhasználni”, amelyek egyfelől bűncselekmény elkövetésére, másfelől a megbízotti kötelek megszegésére utalnak, valótlanáguk esetén a felperes jóhírnevét sértik, ezért valóságukat az alpereseknek kell bizonyítania, míg a nem vagyoni kárigény tekintetében a bizonyítás a felperest terheli. Eltérő jogi álláspontja miatt azonban az elsőfokú bíróság a feleket a bizonyítási teherről nem tájékoztatta, és az e körben szükséges bizonyítást nem folytatta le.

A Fővárosi Ítéltábla rámutat arra, hogy bár a közös képviselő a megbízatásával kapcsolatos tevékenységére vonatkozó kritikát fokozottabban köteles tűrni, valójában nem tekinthető közszereplőnek, ugyanakkor a közszereplő sem köteles tűrni, hogy személyét alaptalanul bűncselekménnyel hozzák összefüggésbe.

A Fővárosi Ítéltábla ezért az elsőfokú bíróság ítéletének a felperes tevékenységét „szörnyűnek”, illetőleg „alkalomszerű ötleteken alapulónak” minősítő kijelentések miatt előterjesztett keresetet elutasító rendelkezéseit a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta, ezt meghaladóan a Pp. 252. § (3) bekezdésében foglaltak alapján hatályon kívül helyezte, és az elsőfokú bíróságot ebben a keretben a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasította.

A megismételt eljárásban a peres feleket el kell látni a Pp. 3. § (3) bekezdése szerinti tájékoztatással és az előterjesztett bizonyítási, indítványokat követően, a szükségesnek mutakozó bizonyítás felvétele után lehet megalapozottan állást foglalni a személyiségi jog megsértésének megállapítása, illetve kártérítési igény tekintetében.

A Fővárosi Ítéltábla a részben eredménytelenül fellebbező felperest a Pp. 239. §-án keresztül érvényesülő Pp. 78. § (1) bekezdése alapján az alperesi jogi képviselő munkadíjából álló perköltség fizetésére kötelezte, melynek összegét a 32/2003.(VIII. 22.) IM rendelet 3. § (3) és (5) bekezdése szerint, a végzett munkával arányosan, a 4/A. §-ra figyelemmel áfa-val növelten állapította meg.

A Fővárosi Ítéltábla a részbeni hatályon kívül helyezés folytán a jogi képviselők munkadíjából álló, a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (3) és (5) bekezdése szerinti perköltség összegét a Pp. 252. § (4) bekezdése alapján csupán megállapította, annak viseléséről az elsőfokú bíróság határoz.

A fellebbezési eljárási illeték fizetésére kötelező rendelkezés az Itv. 46. § (1) bekezdésén, a 39. § (3) bekezdés c) pontján, valamint a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdésén, 15. § (1) és (3) bekezdésén alapul.

Budapest, 2009. február 18.

Dr. Sággy Mária s.k.
a tanács elnöke

Dr. Varga Edit s.k.
s.k.
előadó bíró

Dr. Puskás Péter
bíró